

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi taideteollisesta korkeakoulusta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa taideteollisen korkeakoulun hallinnon kehittämisen siten, että se nykyistä paremmin vastaisi taideteollisen korkeakoulun toiminnallisia tarpeita. Esityksessä on pyritty ottamaan huo-

mioon myös muiden korkeakoulujen hallinnossa tapahtuneet muutokset.

Ehdotetut muutokset on tarkoitus saattaa voimaan 1 päivästä elokuuta 1982.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu

1.1. Nykyinen tilanne

Taideteollisesta korkeakoulusta annetussa laissa (52/73) on korkeakoulun hallinnosta säädetty ainoastaan, että korkeakoulun monijäsenisissä hallintoelimissä tulee olla tasapuolisesti opettajien, korkeakoulun muun henkilökunnan ja opiskelijoiden edustajia. Muilta osin korkeakoulun hallinnosta on säädetty asetuksella. Voimassa olevan lain mukaan ei siten ole mahdollista valita hallintoelimiä vaaleilla.

Korkeakoulun nykyiset monijäseniset hallintoelimet ovat taideteollisesta korkeakoulusta ja sen väliaikaisesta hallinnosta annetun asetuksen (567/73) mukaan hallitus, jonka jäsenet määrää valtioneuvosto, sekä laitosneuvostot ja koulutusneuvosto, joiden jäsenet määrää korkeakoulun hallitus. Lisäksi on professorin virkojen täyttöä varten korkeakoulun hallituksen asettama virantäyttölautakunta.

1.2. Asian valmistelu

Opetusministeriö asetti 30 päivänä tammi-kuuta 1980 opetusministeriön ja taideteollisen korkeakoulun edustajista koostuvan työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus taideteollisesta korkeakoulusta annetun lain ja asetusten tarkistamiseksi ottaen huomioon muiden korkeakoulujen lainsäädäntö sekä taideteollisen korkeakoulun uuden tutkintojärjestelmän asettamat vaatimukset. Työryhmä jätti 17 päivänä kesäkuuta 1980 ehdotuksensa opetusministeriölle.

2. Ehdotetut muutokset

Taideteollisen korkeakoulun hallintojärjestelmän ja hallintoelinten valitsemistavan tulisi olla soveltuvin osin vastaavanlainen kuin uusimmissa korkeakouluissa. Tällöin

tulisi kuitenkin ottaa huomioon korkeakoulun toiminnasta saadut kokemukset, korkeakoulun erityisluonne taidekorkeakouluna sekä voimassa olevassa lainsäädännössä havaitut puutteet. Esityksellä pyritään korkeakoulun autonomian ja demokratian laajentamiseen uusimpien korkeakoulujen hallintomallin mukaisesti. Tämän vuoksi lakiin otettaisiin säännökset korkeakoulun itsehallinnosta ja monijäsenisten hallintoelinten valitsemisesta vaaleilla.

3. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Esityksen toteuttaminen ei sinänsä edellytä henkilöstön tai toimitilojen lisäämistä eikä sillä muutoinkaan ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Lakiehdotuksella mahdollistuvat hallinnon uudelleenjärjestelyt saattavat kuitenkin välillisesti aiheuttaa jo tälläkin hetkellä niukan hallintohenkilökunnan lisätarvetta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 a §. Nykyisessä laissa ei ole säädetty korkeakoulun kotipaikkakunnasta. Kotipaikan mainitseminen vastaa korkeakouluista annettujen lakien mukaista käytäntöä eikä ehdotus merkitse muutosta nykyiseen tilanteeseen.

2 §. Pykälä noudattaa muiden korkeakoulujen vastaavaa säännöstä. Korkeakoulun aseman selventämiseksi on pidettävä tarpeellisena, että itsehallintoperiaate on mainittu laissa.

2 a §. Koska ehdotuksen mukaan korkeakoulun monijäseniset hallintoelimet voitaisiin valita vaaleilla, tulee lakiin ottaa säännös siitä, ketkä kuuluvat korkeakouluun. Tarkemmat säännökset otettaisiin asetukseen.

6 §. Pykälän tarkoituksena on mahdollistaa korkeakoulun monijäsenisten hallintoelinten jäsenten valitseminen vaaleilla. Tarkemmat säännökset annettaisiin asetuksessa.

7 §. Säännös on muutettu sanamuodoltaan yhdenmukaiseksi uudempien korkeakoululakien vastaavien säännösten kanssa.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkoituksena on, että taideteollisesta korkeakoulusta annetaan uusi asetus, johon otetaan sekä hallintoa koskevat säännökset että nykyistä tarkemmat säännökset korkeakoulun opetuksen ja tutkimuksen järjestämisestä.

3. Voimaantulo

Laki tulisi saattaa voimaan 1 päivästä elokuuta 1982. Jo ennen lain voimaantuloa tulisi voida ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

taideteollisesta korkeakoulusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan taideteollisesta korkeakoulusta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (52/73) 6 §:n 2 momentti ja 7 § sekä

lisätään lakiin uusi 1 a §, 2 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

1 a §

Korkeakoulun kotipaikka on Helsingin kaupunki.

Tarvittaessa voidaan korkeakoulun laitoksia sijoittaa myös muille paikkakunnille.

2 §

Sisäisissä asioissaan korkeakoululla on itsehallinto siten kuin asetuksella säädetään.

Korkeakoululle on yksinomaan sitä koskevaa lakia tai asetusta valmisteltaessa varattava tilaisuus antaa asiasta lausuntonsa.

2 a §

Korkeakouluun kuuluvat sen opettajat, tutkijat, muu henkilökunta ja opiskelijat.

6 §

Korkeakoulun päätösvaltaa käyttävien monijäsenisten hallintoelinten jäsenet voidaan valita

korkeakoulun piirissä toimitettavilla vaaleilla siten kuin asetuksella säädetään. Vaalioikeutettu on jokainen korkeakouluun kuuluva henkilö ja vaalikelpoinen jokainen täysivaltainen vaalioikeutettu, joka on Suomen kansalainen tai virkamies Suomessa.

7 §

Avoinna olevaan professorin virkaan voidaan kutsusta nimittää henkilö, jonka pätevyys virkaan on todettu ja kiistaton ja jonka nimittäminen siihen on korkeakoulun tehtävän kannalta tarkoituksenmukaista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1982.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1981

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

MAUNO KOIVISTO

Ministeri Kalevi Kivistö

Laki

taideteollisesta korkeakoulusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan taideteollisesta korkeakoulusta 19 päivänä tammikuuta 1973 annetun lain (52/73) 6 §:n 2 momentti ja 7 § sekä

lisätään lakiin uusi 1 a §, 2 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä lakiin uusi 2 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 a §

Korkeakoulun kotipaikka on Helsingin kaupunki.

Tarvittaessa voidaan korkeakoulun laitoksia sijoittaa myös muille paikkakunnille.

2 §

Sisäisissä asioissaan korkeakoululla on itsehallinto siten kuin asetuksella säädetään.

Korkeakoululle on yksinomaan sitä koskevaa lakia tai asetusta valmisteltaessa varattava tilaisuus antaa asiasta lausuntonsa.

2 a §

Korkeakouluun kuuluvat sen opettajat, tutkijat, muu henkilökunta ja opiskelijat.

6 §

Monijäsenisissä hallintoelimissä tulee olla tasapuolisesti opettajien, korkeakoulun muun henkilökunnan ja opiskelijoiden edustajia.

Korkeakoulun päätösvaltaa käyttävien monijäsenisten hallintoelinten jäsenet voidaan valita korkeakoulun piirissä toimitettavilla vaaleilla siten kuin asetuksella säädetään. Vaalioikeutettu on jokainen korkeakouluun kuuluva henkilö ja vaalikelpoinen jokainen täysivaltainen vaalioikeutettu, joka on Suomen kansalainen tai virkamies Suomessa.

7 §

Avoinna olevaan professorin virkaan voidaan kutsusta nimittää henkilö, jonka pätevyys virkaan on ilmeinen ja jonka nimittäminen on korkeakoulun tehtävän kannalta tarkoituksenmukaista.

Avoinna olevaan professorin virkaan voidaan kutsusta nimittää henkilö, jonka pätevyys virkaan on todettu ja kiistaton ja jonka nimittäminen siihen on korkeakoulun tehtävän kannalta tarkoituksenmukaista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1982.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.